

MEMO van het college aan de raad

Datum : 16 juni 2025
Zaaknummer : Z25 203678
Documentnummer : D873676
Aan : Gemeenteraad
Van : College
Onderwerp : Meicirculaire 2025
Portefeuillehouder(s) : M. Wieseahn
Inlichtingen bij : J. Belleman

Aanleiding

- De memo is opgesteld om de raad te informeren over de verwerking van de meicirculaire
- Op initiatief van het college als onderdeel van de actieve informatieplicht

Kernboodschap

Vaststelling van de bijbehorende begrotingswijziging is nodig om de meerjarenbegroting te actualiseren.

Inleiding:

Jaarlijks zijner minimaal twee momenten waarop het rijk de algemene uitkering gemeentefonds actualiseert namelijk de meicirculaire en de septembercirculaire. In de meicirculaire worden de effecten van de voorjaarsnota vanuit het rijk op de algemene uitkering opgenomen en in de septembercirculaire de effecten van de miljoenennota en de rijksbegroting. De laatste jaren brengt het rijk ook jaarlijks de decembercirculaire uit waarbij vaak nog incidentele middelen worden toegekend cq eerdere omissies worden hersteld.

De volgende zaken blijven voorlopig onduidelijk:

- Het budget jeugdhulp vanaf 2028
- Het effect van het onderzoek naar de OEM (overige eigen middelen)
- Het verdere ingroei pad van de herverdeling gemeentefonds wordt niet eerder dan begin 2026 duidelijk
- De stand van zaken met betrekking tot de mogelijke verruiming van het belastinggebied gemeenten

Het effect op het begrotingssaldo van deze meicirculaire 2025 kan mogelijk leiden tot aanpassing door uw raad van de ombuigingen zoals nu voorgesteld zijn in de kadernota 2026. In het raadsvoorstel bij deze meicirculaire 2025 geeft het college meerdere scenario's aan die bij de behandeling van de kadernota aan de orde kunnen komen.

Onderstaand het overzicht van de mutaties van deze circulaire ten opzichte van de voorgaande circulaire, daarna worden de mutaties kort toegelicht.

	2025	2026	2027	2028	2029
Berekening beginstand	50.881.191	49.438.101	50.949.940	52.470.943	54.257.798
Algemeen					
1 Volume accres	81.983	184.891	333.994	390.110	474.389
2 LPO accres (loon en prijsontwikkeling) Bbp (Bruto binnenlands product)	495.995	595.760	582.454	620.992	646.848
3 Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024	-155.767				
4 Ontwikkeling uitkeringsfactor	110.676	308.151	224.020	203.016	195.336
5 Hoeveelheidsverschillen	629.210	592.663	731.960	636.256	624.128
Taakmutaties en IU/DU/SU					
6 Damping ravijnjaar terugval gemeentefonds		393.917	426.206	420.263	429.776
7 Aanpassingen budget jeugd	415.817	1.231.450	1.130.084	241.132	272.779
8 Eigen bijdrage jeugdzorg				-247.072	-251.629
9 Sturen op trajectduur jeugdzorg				-64.553	-65.742
10 Acht kleine (taak)mutaties, verder niet toe te lichten	14.501	12.555	8.319	8.236	8.156
11 Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		477.656			
12 Wmo hulpmiddelen		21.178			
13 IBO Problematische schulden	15.141				
14 Armoedebestrijding kinderen (DU)		14.469	14.469	14.469	14.469
15 Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet	175.240				
16 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven	55.835				
17 Alleenverdienersproblematiek	21.431				
WOZ					
18 WOZ-waarden mutaties en aanpassing rekentarieven	-344.990	-788.369	-788.369	-788.369	-788.369
3 D's in het sociaal domein					
19 Participatie (IU)	63.772	62.459	54.114	88.868	92.312
Stand algemene uitkering na meicirculaire 2025	52.460.035	52.544.881	53.667.191	53.994.291	55.910.251
Effect meicirculaire	1.578.844	3.106.780	2.717.251	1.523.348	1.652.453
Mutaties met gevolg voor saldo					
7 Aframing stelpost extra inkomsten jeugd		-267.000	-198.000	-235.000	-235.000
8 Eigen bijdrage jeugdzorg, met stelpost budgetneutraal maken.				247.072	251.629
11 Aframing stelpost WMO extra inkomsten		-305.000			
13 IBO Problematische schulden	-15.141				
14 Armoedebestrijding kinderen (DU)		-14.469	-14.469	-14.469	-14.469
17 Alleenverdienersproblematiek	-21.431				
19 Participatie (IU)	-58.073	-56.330	-47.557	-81.883	-44.928
20 Aanpassing fout accres uit de septembercirculaire, verwerkt in Firap 2024	-124.000	-193.000	-274.000	-340.000	-340.000
	2025	2026	2027	2028	2029
Effect op het begrotingssaldo van de meicirculaire 2025	1.360.199	2.270.981	2.183.225	1.099.068	1.269.685

g e m e e n t e B E R G E N

1 Volume access historisch Bbp

Bij de Miljoenennota 2025 zijn de ramingen 2025 en verder voor het volume accres aangepast op basis van de macro-economische verkenning (MEV) van het CPB.

2 Loon prijsontwikkeling (LPO)

Het LPO accres wordt bepaald op basis van de ontwikkeling van het prijs Bbp van het lopende jaar, waardoor het gemeentefonds op een reëel 'niveau' blijft. De tranche van het lopende jaar wordt telkens bij de Voorjaarsnota definitief bepaald. De prijs-Bbp ontwikkeling is gebaseerd op de CEP-raming (Centraal Economisch Plan) van het CPB. In de CEP-raming 2025 is een hogere prijsontwikkeling voorzien, waardoor de prijscompensatie hoger uitpakt ten opzichte van december 2024. De VNG is in overleg met het rijk om ervoor te zorgen dat dit op nacalculatie basis wordt gedaan. Dit omdat uit onderzoek blijkt dat het PBbp uit het CEP over de laatste 7 jaar circa 1% per jaar te laag wordt ingeschat ten opzichte van het definitieve cijfer.

3 BTW compensatiefonds afrekening

Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW Compensatie Fonds. Op basis van deze inschatting is in de septembercirculaire 2024 de ruimte onder het plafond voor 2024 uitgekeerd. Bij het opmaken van de definitieve afrekening 2024 bleek de ruimte onder het plafond € 115 mln. lager te zijn. Dit wordt in 2025 in mindering gebracht.

4 Ontwikkeling uitkeringsfactor

De ontwikkeling van de uitkeringsfactor is afhankelijk van de stijging of daling van de landelijke aantallen per maatstaf en wordt bij iedere circulaire aangepast.

5 Hoeveelheidsverschillen

Betreft vooral de daling van het aantal inwoners, de stijging van het aantal inwoners 75 jaar en ouder en de stijging van de maatstaf huishoudens met laag inkomen boven drempel.

6 Demping ravijnjaar terugval gemeentefonds

Er wordt structureel € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen.

7 Aanpassingen budget jeugd

A. De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn € 414 miljoen. De stelpost die hiervoor eerder in de begroting is opgenomen moet nu worden afgeamd.

B. Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor is in 2026 € 498 miljoen en in 2027 een bedrag van € 447 miljoen beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd.

C. Het overboeken van op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat om een bedrag van € 356 miljoen in 2026 variërend tot € 342 miljoen in 2030. Over de verdeling van een deel van deze middelen vindt nog een gesprek plaats. In deze circulaire vindt de verdeling plaats van € 333 miljoen in 2026 tot € 320 miljoen in 2030.

D De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is een hogere besparing te veronderstellen aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. De omvang van deze besparing is jaarlijks € 507 miljoen vanaf 2028.

8 Eigen bijdrage jeugdzorg

Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks € 260 miljoen opleveren.

Dit wordt via een stelpost budgetneutraal gemaakt omdat dit voor de gemeenten geen financieel effect zou mogen hebben.

9 Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet jaarlijks € 68 miljoen opleveren vanaf 2028.

Binnen de gemeente wordt al gestuurd op kortere trajectduur. Hier wordt bij het opstellen van de begroting ook al rekening mee gehouden. Vandaar nu een nadeel door deze toekomstige korting vanuit het rijk.

10 Acht kleine (taak)mutaties, verder niet toe te lichten.

11 Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is wederom een jaar uitgesteld naar 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing van € 225 miljoen voor het jaar 2026, die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt vervalt.

De stelpost die hiervoor in de begroting is opgenomen voor 2026 moet worden afgeaamd.

12 Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De meerkosten van gemeenten worden gedekt vanuit de Wlz. Voor 2025 zijn er in de Voorjaarsnota 2024 reeds middelen overgeboekt naar het gemeentefonds. In 2026 gaat het om een totaalbedrag van € 10 miljoen. De hulpmiddelen worden reëel begroot. Het budget hoeft niet beschikbaar te worden gesteld.

13 Problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden³. Voor 2025 worden voor het onderdeel: 'vroegsignalering' middelen overgemaakt naar het gemeentefonds. Het gaat om een totaalbedrag van € 18,7 miljoen. Dit budget wordt als uitgaven budget beschikbaar gesteld.

14 Armoedebestrijding kinderen

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede. Dit budget wordt als uitgaven budget beschikbaar gesteld.

15 Uitvoeringskosten Omgevingswet

Dit betreft de vergoeding voor de te maken invoeringskosten van de Omgevingswet. Deze kosten zijn echter al binnen de werkorganisatie BUCH begroot en gemaakt en hoeven daarom niet te worden gereserveerd als uitgaven.

16 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven

Sinds 3 juli 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee ondernemers subsidie kunnen ontvangen om hun veehouderijlocatie(s) te beëindigen. De subsidieregelingen brengen werkzaamheden voor gemeenten, als het bevoegd gezag, met zich mee. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wil deze gemeenten daarin ondersteunen. De gemeenten kunnen de middelen beleids- en bestedingsvrij inzetten. Mocht dit budget nodig blijken te zijn dan kan dit later worden aangevraagd.

gemeente BERGEN

17 Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Er is voor de alleenverdienersproblematiek voor 2025 een bedrag van € 25,4 miljoen beschikbaar. Dit budget wordt als uitgaven budget beschikbaar gesteld.

18 WOZ

Betreft de mutatie op de korting in het gemeentefonds met betrekking tot de WOZ waarden in verband met de aanpassing van het rekentarief en de verwachte waardeontwikkeling.

19 Participatie (IU)

Betreft de aanpassing van het budget WSW (wet sociale werkvoorziening) en beschut werk dat via Zaffier loopt. Het deel voor WSW en sociale infrastructuur WSW wordt als uitgaven budget beschikbaar gesteld. *(Voor het deel beschut werken wordt de Zaffier begroting gevolgd.)*

20 Aanpassing fout accres uit de sept circulaire verwerkt in Firap 2024
Na vaststelling van de septembercirculaire bleek dat het rijk een fout had gemaakt waardoor de algemene uitkering te laag uitviel. Dit is via een stelpost alsnog bijgeraamd in de 2e firap 2024. Deze stelpost hoort nu weer te worden afgeraamd.

Verwacht begrotingssaldo laatste stand inclusief verwerking meicirculaire 2025

N= Nadeel, V= Voordeel, bedragen * 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	
Stand begrotingssaldo na raad 30 januari 2025	384 V	1.394 N	2.194 N	2.704 N	3.450 N	
Aanpassingen JL4 bestuursvleugel en deel 2e verdieping	0	7 N	7 N	7 N	7 N	B&W 25-02-25
Stand begrotingssaldo na raad 27 februari 2025	384 V	1.401 N	2.201 N	2.711 N	3.457 N	
IOK Kogendijk 86 Bergen	15 V	0	0	0	0	B&W 04-03-25
Huurcontracten Slotweg 42 en Slotweg 42a	28 N	12 N	4 N	2 N	3 N	B&W 25-03-25
Raadscommunicatieplan	90 N	84 N	86 N	89 N	92 N	Raad 27-03-25
Stand begrotingssaldo na raad 27 maart 2025	281 V	1.497 N	2.291 N	2.802 N	3.552 N	
Financiering Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)	20 N	6 N	0	0	0	B&W 08-04-25
Herstructurering subsidiëring onderwijsachterstanden	10 V	32 V	35 V	36 V	37 V	B&W 15-04-25
Mobiliteitsplan Bergen	30 N	70 N	16 N	22 N	17 N	Raad 17-04-25
Baggerplan Bergen	134 N	134 N	134 N	134 N	134 N	Raad 17-04-25
Stand begrotingssaldo na raad 17 april 2025	107 V	1.675 N	2.406 N	2.922 N	3.666 N	
KN 2026 Collegedeel	243 N	26 N	13 N	20 V	19 V	B&W 06-05-25
NAG 2025	48 V	111 V	78 V	3 V	3 V	Raad 22-05-25
Masterplan Slotkwartier Egmond a/d Hoef	285 V	245 N	40 N	0	0	Raad 22-05-25
De Beeck energiekosten	346 N	67 N	67 N	67 N	67 N	Raad 22-05-25
Stand begrotingssaldo na raad 22 mei 2025	149 N	1.901 N	2.447 N	2.966 N	3.711 N	
Verlichting Slotkapel	15 N	2 V	2 V	2 V	2 V	B&W 10-06-25
Haalbaarheidsonderzoekovereenkomst herontwikkeling Hoflaan 1	13 V	0	0	0	0	B&W 16-10-25
Openbare en opengestelde toiletten	150 N	50 N	50 N	50 N	50 N	Raad 19-06-25
Verwachte Stand begrotingssaldo na raad 19 juni 2025	301 N	1.949 N	2.496 N	3.014 N	3.759 N	
KN 2026 Raadsdeel	528 N	1.021 V	1.133 V	667 V	451 V	Raad 03-07-25
KN 2026 Ombuigingen Blauw	418 V	483 V	483 V	483 V	483 V	Raad 03-07-25
KN 2026 Ombuigingen GR'en	0	364 V	327 V	280 V	343 V	Raad 03-07-25
KN 2026 Ombuigingen Groen	0	1.406 V	1.800 V	2.287 V	2.757 V	Raad 03-07-25
Meicirculaire 2025	1.360 V	2.271 V	2.183 V	1.099 V	1.270 V	Raad 03-07-26
Verwachte Stand begrotingssaldo raad 3 juli 2025	950 V	3.596 V	3.431 V	1.803 V	1.545 V	